

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 1 sierpnia 2024 r.

Poz. 3818

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

z dnia 29 lipca 2024 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wiązogóra PLH320066

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z 2022 r. poz. 2375 oraz z 2023 r. poz. 1688 i 1890) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wiązogóra PLH320066, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

§ 2. Opis granicy obszaru Natura 2000 określa załącznik nr 1.

§ 3. Mapa obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4.

§ 6. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie

Sylwia Jurzyk-Nordlów

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 29 lipca 2024 r.

Opis granic obszaru Natura 2000.

Granice obszaru Natura 2000 opisano w postaci wykazu współrzędnych punktów jej załamania w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992¹⁾

Lp	X	Y
1	697052,80	317842,26
2	697050,17	317929,95
3	697095,48	318020,92
4	696944,62	318079,99
5	696813,34	318080,25
6	696727,89	318124,56
7	696540,53	318244,82
8	696372,79	318335,55
9	696360,97	318306,01
10	696229,40	318220,20
11	696170,72	318184,60
12	696146,67	318156,82
13	696113,71	318111,24
14	696100,83	318114,08
15	696035,14	317688,25
16	695737,96	317744,28
17	695996,42	318890,56
18	695626,15	319066,56
19	695394,20	319178,99
20	695394,79	319093,72
21	695402,74	319059,10
22	695429,11	318931,03
23	695399,83	318714,01
24	695409,73	318537,59
25	695439,79	318405,72
26	695444,82	318244,44
27	695501,72	318233,13
28	695438,99	317800,65
29	695235,74	317838,50
30	695263,66	317690,82
31	695241,82	317668,57
32	695102,01	317591,21
33	695114,78	317549,59
34	695114,37	317465,52
35	695121,81	317404,65
36	695304,61	317369,14
37	695437,38	317215,68
38	695337,77	317108,65
39	695291,16	317054,22
40	695217,82	316958,76
41	695168,11	316916,17

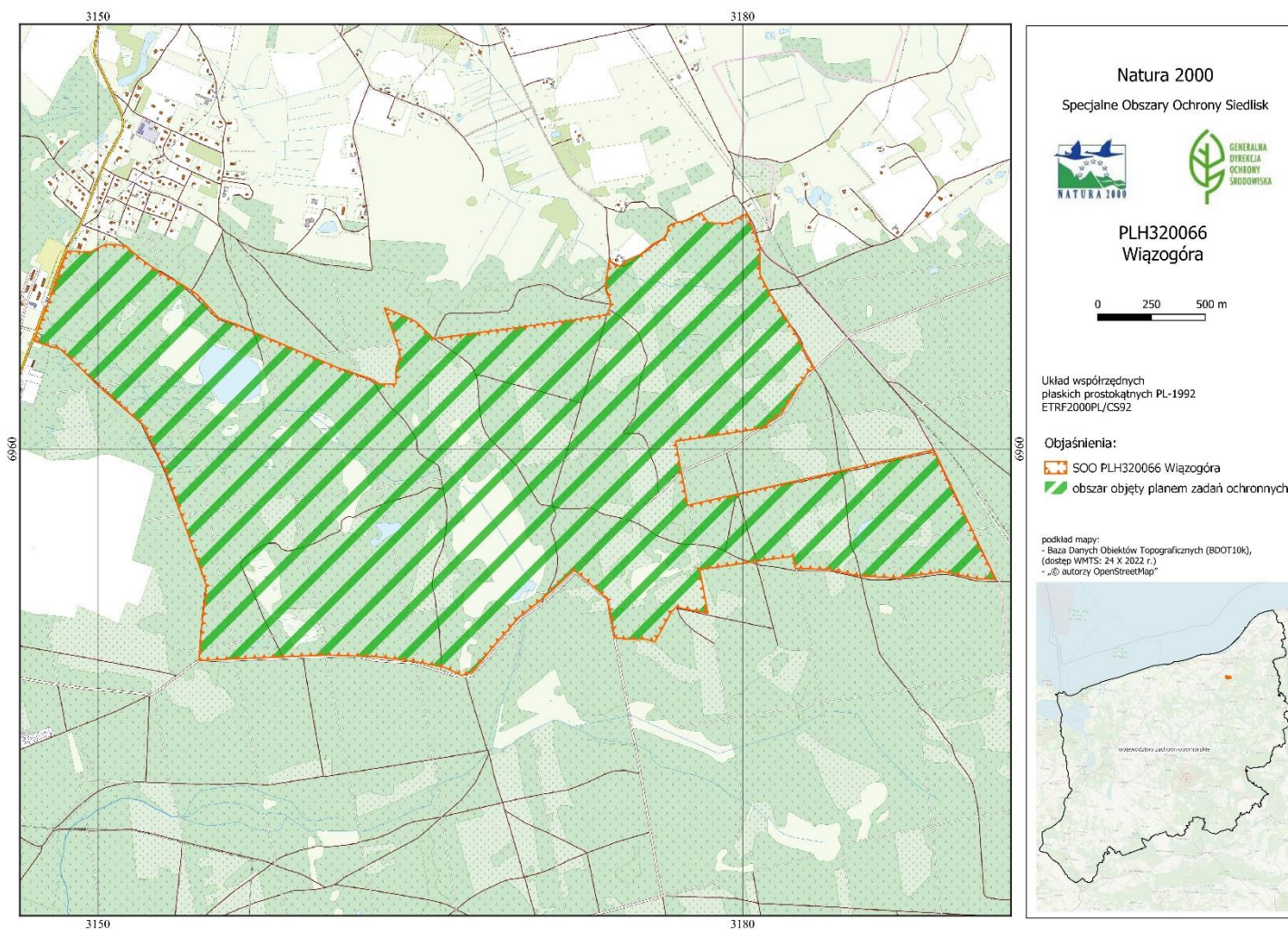
Lp	X	Y
42	695100,85	316856,83
43	694962,23	316743,17
44	694945,88	316693,29
45	694983,33	316614,60
46	695010,27	316480,12
47	695033,48	316299,72
48	695041,15	316059,01
49	695015,74	315470,58
50	695072,51	315473,60
51	695151,81	315480,61
52	695364,78	315504,12
53	695892,42	315316,83
54	696109,15	315212,05
55	696289,96	315005,28
56	696384,90	314911,05
57	696466,79	314822,28
58	696475,07	314783,81
59	696502,90	314701,48
60	696580,17	314729,82
61	696599,87	314737,26
62	696623,67	314746,70
63	696646,94	314755,84
64	696715,50	314782,16
65	696796,00	314811,61
66	696808,06	314815,56
67	696816,99	314818,92
68	696833,12	314823,64
69	696891,93	314845,48
70	696920,04	314857,40
71	696919,83	314870,98
72	696918,32	314968,05
73	696930,70	314992,64
74	696939,75	315010,63
75	696953,19	315037,33
76	696946,91	315118,72
77	696946,73	315121,11
78	696946,07	315129,66
79	696889,05	315193,29
80	696822,98	315285,52
81	696771,34	315380,87
82	696719,30	315462,90

¹⁾ Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art.3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1752, 1688 i 1762, M.P. z 2023 r. poz. 1136).

Lp	X	Y
83	696610,37	315561,05
84	696570,29	315670,77
85	696524,00	315773,49
86	696381,92	316107,91
87	696323,24	316280,00
88	696304,12	316305,72
89	696302,61	316387,03
90	696380,67	316388,09
91	696431,31	316407,08
92	696487,23	316392,31
93	696657,58	316332,67
94	696615,62	316432,72
95	696591,83	316480,94
96	696512,76	316563,46
97	696526,38	316660,48
98	696589,14	317125,81
99	696624,14	317367,26
100	696667,39	317385,10
101	696699,70	317381,15
102	696734,64	317364,00
103	696761,02	317361,37
104	696883,33	317379,92
105	696868,05	317389,15
106	696858,84	317400,63
107	696850,90	317428,98
108	696855,10	317433,79
109	696876,56	317458,66
110	696906,86	317527,37
111	696955,03	317585,02
112	696979,79	317632,61
113	697007,40	317649,51
114	697035,43	317651,98
115	697057,25	317698,70
116	697060,41	317729,65
117	697100,17	317803,67
118	697052,80	317842,26

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 29 lipca 2024 r.

Mapa obszaru Natura 2000 Wiązogóra PLH320066

Załącznik nr 3 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 29 lipca 2024 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000.

L.p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	1) G05.01 – wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		Ad.1-2) Nasilony ruch turystyczny powoduje wydeptywanie, niszczenie i zaśmiecanie strefy brzegowej (lokalizacja kąpieliska, liczne ścieżki piesze bezpośrednio przy linii brzegowej, parking w bezpośredniej zlewni jeziora). Ad. 3) Presja wędkarska na akwen powoduje penetrację i wydeptywanie stref brzegowych jeziora, niszczenie roślinności (lokalizacja nielegalnych pomostów i dojsć wędkarskich), użyźnianie biogeniczne jeziora przez stosowanie zanęt, zaśmiecanie strefy brzegowej. Ad.4) Brak zaplecza sanitarnego przy plaży i dzikich kąpieliskach powoduje wzrost zanieczyszczeń i zwiększenie trofii jeziora. Ad.5) Obecnie występujące susze powodują niekorzystne wahania poziomu lustra wody w akwenie.
		2) D01.03 – parkingi samochodowe i miejsca postojowe 3) F02.03 – wędkarstwo 4) H01.09 – zanieczyszczenie wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych 5) M01.02 – susze i zmniejszenie opadów		

			9) K02.03 eutrofizacja (naturalna)	
2.	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	1) M01.02 – susze i zmniejszenie opadów		Ad.1) Długotrwałe okresy niedoboru wilgoci powodują niekorzystne procesy sukcesyjne (zanik gatunków charakterystycznych, ekspansja gatunków mezofilnych) i erozję mszarów. Ad.2) Ustępowanie gatunków torfowisk przejściowych i wysokich w wyniku zarastania i przesuszenia. Ad.3) Wkraczanie trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i> i wrzosu zwyczajnego <i>Calluna vulgaris</i> oraz zarastanie przez rodzime gatunki dendroflory (głównie sosnę <i>Pinus sylvestris</i> i/lub brzozy <i>Betula sp.</i>), generujących erozję wierzchnicy torfowiska. Ad.4) Destabilizacja warunków hydrologicznych spowodowana eksploatacją i odwadnianiem mis torfowiska w latach ubiegłych.
		2) J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		
		3) I02 – problematyczne gatunki rodzime		
		4) J02.15 – inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		
			5) M01.02 – susze i zmniejszenie opadów	Ad.5) Długotrwałe okresy niedoboru wilgoci i wysokie temperatury powodują niekorzystne procesy sukcesyjne (zanik gatunków charakterystycznych, ekspansja gatunków mezofilnych) i erozję wierzchnicy torfowiska. Okresowe silne przesuszenie podczas długo utrzymujących się okresów bezdeszczowych. Obniżanie poziomu wód gruntowych mają charakter rozrzedzeń w borze bagiennym, z bezleśnym centrum i stopniowo narastającym zwarciem drzew wokół. Ad.6) Zarastanie przez ekspansywne drzewa (głównie sosnę <i>Pinus sylvestris</i> i brzozy <i>Betula sp.</i>)
			6) K02 – ewolucja biocenotyczna, sukcesja	
3.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>	1) J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Ad.1) Ustępowanie gatunków torfowisk przejściowych i wysokich w wyniku zarastania i przesuszenia. Ubożenie florystyczne. Ad.2) Wkraczanie trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i> oraz zarastanie przez rodzime gatunki dendroflory (głównie sosnę <i>Pinus sylvestris</i> i/lub brzozy <i>Betula sp.</i>) generujących erozję wierzchnicy torfowiska. Ad.3) Długotrwałe okresy niedoboru wilgoci powodują niekorzystne procesy sukcesyjne (zanik gatunków charakterystycznych, ekspansja gatunków mezofilnych) i erozję mszarów, obniżanie poziomu wód gruntowych. Ad.4) Zaburzone warunki hydrologiczne w wyniku dawnej eksploatacji.
		2) I02 – problematyczne gatunki rodzime		
		3) M01.02 – susze i zmniejszenie opadów		
		4) J02.15 – inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		

			5) M01.01 – zmiana temperatury (np. wzrost temperatury i temperatur skrajnych)	Ad.5) Prognozowany wzrost temperatur skrajnych i długotrwałych susz – warunki niekorzystne dla subarktyczno-borealnej, emersyjnej roślinności torfotwórczej.
4.	91D0 Bory i lasy bagienne i brzozowo-sosnowe, bagienne lasy borealne (<i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>)	1) I01 – obce gatunki inwazyjne 2) I02 – problematyczne gatunki rodzime 3) J02.15 – inne spowodowane przez człowieka zmiany warunków wodnych 4) M01.02 – Susze i zmniejszenie opadów		Ad.1) Ekspansja świerka <i>Picea abies</i> , który tworzy, kosztem borów i brzezin bagiennych, swoje zbiorowiska ksenospontaniczne – zachowujące początkowo elementy runa bagiennego i pokrywę torfowców, z czasem ewoluujące w kierunku świerczyn o prawie nagiej pokrywie gleby lub świerczyn namurszowych o niespecyficznym runie. W dużych płatach borów bagiennych rozwija się szeroka strefa brzeźna opanowywana przez świerk, podczas gdy małe płyty mogą być degradowane w całości. Ad.2) Ekspansja trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i> i rozrost pospolitych, borowych mchów brunatnych. Ad.3) Siedlisko przesuszone w wyniku niedoboru opadów, co pogłębia zaburzenia wynikające z dawnych melioracji. Ad.4) Tendencja wieloletnia; długotrwałe okresy niedoboru wilgoci powodują niekorzystne procesy sukcesyjne (zanik gatunków charakterystycznych, ekspansja gatunków mezofilnych) i dalszą erozję złoża.
			5) B02.01.02 – odnawianie lasu po wycince 6) B02.02 – wycinka lasu	Ad.5) Odnawianie lasu gatunkami obcymi dla boru bagiennego (ekologicznie i geograficznie). Ad.6) Pozyskanie drewna, prowadzenie zabiegów gospodarczych.

Załącznik nr 4 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 29 lipca 2024 r.

Cele działań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik stanu ochrony ²⁾	Cel działań ochronnych ³⁾
1.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego (min. 5,62 ha) na poziomie oceny właściwej FV, z uwzględnieniem zmian wynikających z procesów naturalnych.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (liczba gatunków i zajęta przez nie powierzchnia bez zmian lub większa w porównaniu do wcześniej prowadzonych badań, możliwy naturalny stan jeziora praktycznie bez roślin zanurzonych wodnych) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Rodzime gatunki ekspansywne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (brak gatunków ekspansywnych) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (brak gatunków inwazyjnych) na całej powierzchni siedliska w obszarze. Dopuszcza się nieliczną obecność <i>Elodea canadensis</i> .
		Barwa wody	Utrzymanie wskaźnika na poziomie obecnej oceny niezadowolającej U1 (51-100 mg Pt/l, barwa wody brązowa lub ciemnobrunatna, klarowna lub o niewielkiej mętności) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Odczyn wody	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (bez istotnych zmian w porównaniu z wcześniejszymi wynikami, tj. pH w przedziale 5-7) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (bez istotnych zmian, <100µS cm ⁻¹), na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Melioracje	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak sieci czynnych

²⁾ Parametry/wskaźniki stanu ochrony, odrębne dla każdego siedliska lub gatunku, zostały oparte na podstawie wskaźników stanu zachowania zawartych w metodyce monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, i raportów, o których mowa w art. 38 tej. ustawy. Wskaźniki kardynalne zaznaczono pogrubioną czcionką.

³⁾ Użyte oceny FV (stan ochrony właściwy), U1 (stan ochrony niezadowolający) oraz U2 (stan zły) wynikają z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186, z 2022 r. poz. 506 oraz z 2017 r. poz. 2310).

			rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej wpływających na stan siedliska) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Wskaźnik hydrochemiczny HDI (Hydrochemical Dystrophy Index)	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadawalającej U1 (40<HDI<50) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Przezroczystość wody	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadawalającej U1 (0,5-1,5m) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Plankton	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadawalającej U1 (duże zróżnicowanie gatunkowe fitoplanktonu, szczególnie okrzemek i sinic, niewielki udział gatunków miksotroficznych) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		TDS	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (<60mg/dm ³) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
2.	7120 Torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego (min. 5,11 ha) na poziomie właściwym FV, z uwzględnieniem zmian wynikających z procesów naturalnych.
		Gatunki charakterystyczne torfowisk wysokich	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (występują co najmniej dwa gatunki torfowców spośród charakterystycznych dla jednostek klasy <i>Oxycocco-Sphagnetea</i> i co najmniej jeden dwa gatunki spośród charakterystycznych roślin naczyniowych, m.in.: <i>Eriophorum vaginatum</i> , <i>Ledum palustre</i> , <i>Aulacomnium palustre</i> , <i>Sphagnum russowii</i> , <i>Sphagnum. capillifolium</i> , <i>Sphagnum. magellanicum</i> , <i>Sphagnum. angustifolium</i>) na 25% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadawalającej U1 (występowanie gatunków charakterystycznych torfowisk wysokich z klasy <i>Oxycocco-Sphagnetea</i> m.in.: <i>Andromeda polifolia</i> , <i>Eriophorum vaginatum</i> , <i>Drosera rotundifolia</i> , <i>Oxycoccus palustris</i> , <i>Aulacomnium palustre</i> , <i>Polytrichum strictum</i> , <i>Sphagnum cuspidatum</i>) na 75% stanowisk siedliska w obszarze.
		Gatunki dominujące	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (dominują gatunki

		charakterystyczne dla torfowisk wysokich, takie jak: <i>Eriophorum vaginatum</i> , <i>Oxycoccus palustris</i> , <i>Sphagnum fallax</i> , <i>Sphagnum russowii</i>) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
	Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (mchy stanowią >50% całkowitego pokrycia powierzchni, z czego torfowce typowe dla kępek zajmują łącznie > 25%) na 25% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny złej U2 (mimo znacznego pokrycia torfowców typowe gatunki wysokotorfowiskowe (kępkowe) nie występują lub występują sporadycznie) na 75% stanowisk siedliska w obszarze.
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (brak gatunków inwazyjnych lub gatunki o niskim potencjale inwazyjności występujące pojedynczo) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (<i>Molinia caerulea</i> 5-10%) na 60% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 (<i>Molinia caerulea</i> 26-75%) na 15% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny złej U2 (<i>Molinia caerulea</i> >75%) na 25% stanowisk siedliska w obszarze.
	Obecność krzewów i podrostów drzew	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (pokrycie ≤ 10%), na 60% stanowisk siedliska w obszarze. Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowolającej U1 (pokrycie 11-30%) na 15 % stanowisk siedliska w obszarze. Poprawa wskaźnika z poziomu oceny złej (31-60%) na niezadowolającą U1, a docelowo na właściwą FV, na 25% stanowisk siedliska w obszarze.
	Udział dobrze wykształconych stanowisk siedliska	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (co najmniej 25% stanowią dobrze wykształcone płyty z roślinnością typową dla torfowisk wysokich) na 15 % stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 (1-25% stanowią dobrze wykształcone płyty z roślinnością typową dla torfowisk wysokich) na 25 % stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny złej U2 (brak dobrze

			wykształconych stanowisk z roślinnością typową dla torfowisk wysokich) na 60% stanowisk siedliska w obszarze.
		Stopień uwodnienia	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 (poziom wody mierzony w piezometrze mieści się w przedziale 20-40 cm poniżej powierzchni torfowiska) na 75% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny złej U2 (poziom wody > 40 cm powierzchni siedliska) na 25% stanowisk siedliska w obszarze.
		Pozyskanie torfu	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 (eksploatacja prowadzona dawniej niż 10 lat temu, brak pozyskiwania torfu obecnie), na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Melioracje odwadniające	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 (w obrębie stanowisk siedliska obecne płytkie, zarastające rowy) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
3.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego (min. 33,73 ha) na poziomie właściwym FV, z uwzględnieniem zmian wynikających z procesów naturalnych.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (w płatach siedliska występuje co najmniej 6 gatunków charakterystycznych, lub mniej ale o pokryciu > 50%. Występowanie w mozaice gatunków wysokotorfowiskowych uznaje się za sytuację naturalną – gatunki te także uwzględnia się jako charakterystyczne przy ocenie wskaźnika, m.in.: <i>Eriophorum angustifolium</i> , <i>Eriophorum vaginatum</i> , <i>Calla palustris</i> , <i>Oxycoccus palustris</i> , <i>Drosera rotundifolia</i> , <i>Sphagnum fallax</i> , <i>Sphagnum angustifolium</i> , <i>Sphagnum russowi</i> , <i>Sphagnum papillosum</i> , <i>Rhynchospora alba</i> , <i>Sphagnum tenellum</i> , <i>Sphagnum magellanicum</i> , <i>Sphagnum rubellum</i> , <i>Sphagnum cuspidatum</i> , <i>Sphagnum palustre</i> , <i>Sphagnum teres</i> , <i>Sphagnum flexuosum</i> , <i>Polytrichum strictum</i> , <i>Polytrichum commune</i> , <i>Carex limosa</i> , <i>Carex lasiocarpa</i> , <i>Carex nigra</i> , <i>Carex fusca</i> , <i>Carex canescens</i> , <i>Scheuchzeria palustris</i> , <i>Comarum palustre</i> , <i>Menyanthes trifoliata</i> , <i>Agrostis canina</i> , <i>Hydrocotyle vulgaris</i> , <i>Straminergon stramineum</i> , <i>Calliergonella cuspidata</i>) na przynajmniej 90 % stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie na poziomie niezadowolającym U1 (4-6

		gatunków charakterystycznych lub mniej przy pokryciu na transekcje 20-50%) na 10% stanowisk siedliska.
	Gatunki dominujące	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (dominują gatunki charakterystyczne dla siedliska lub brak dominanta, lecz przeważają gatunki charakterystyczne) na 75% powierzchni siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie niezadawalającym U1 (mniej więcej równy udział gatunków charakterystycznych i innych) na 25% stanowisk siedliska w obszarze.
	Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (całkowite pokrycie mchów w granicach 60-90%, z czego torfowce zajmują łącznie ponad 50%) na 90 % stanowisk siedliska. Utrzymanie wskaźnika na poziomie niezadawalającym U1 (całkowite pokrycie mchów ponad 50%, ale torfowce zajmują <50% całkowitej powierzchni porośniętej przez wszystkie gatunki mchów) na 10 % stanowisk siedliska w obszarze.
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (brak gatunków inwazyjnych) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (brak gatunków ekspansywnych lub <5%) na 85% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie złym U2 (>5% powierzchni) na 15 % stanowisk siedliska w obszarze.
	Obecność krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (brak lub pojedyncze) na 40% stanowisk siedliska w obszarze. Poprawa wskaźnika z poziomu niezadawalającego U1 (<15%) na właściwy FV na 35% stanowisk siedliska. Poprawa wskaźnika z oceny złej U2 (>15%) na ocenę niezadawalającą U1, a docelowo właściwą FV, na 25% stanowisk siedliska w obszarze.
	Stopień uwodnienia	Wskaźnik w dużym stopniu zależny od postępujących zmian klimatycznych. Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (silnie uwodnione, woda powyżej, równo lub do 10 cm poniżej powierzchni torfowiska) na 40% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie niezadawalającym U1 (poziom wody mierzony w piezometrze 10-20 cm poniżej powierzchni) na 45 % stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie

			wskaźnika na poziomie złym U2 (poziom wody mierzony w piezometrze >20 cm poniżej powierzchni torfowiska) na 15 % stanowisk siedliska w obszarze.
		Pozyskanie torfu	Utrzymanie wskaźnika na poziomie niezadawalającym U1 (torf pozyskiwany w przeszłości, obecnie brak eksploatacji) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Melioracje odwadniające	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (brak sieci rowów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej, bądź infrastruktura melioracyjna w wystarczającym stopniu „zneutralizowana”) na 10% stanowisk siedliska. Utrzymanie wskaźnika na poziomie niezadawalającym U1 (sieć rowów w niewielkim stopniu oddziałuje na warunki wodne torfowiska z uwagi na brak konserwacji, częściowe uszkodzenie bądź naturalne zarastanie) na 90% stanowisk siedliska w obszarze.
4.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego (min. 40,12 ha) na poziomie właściwym FV, z uwzględnieniem zmian wynikających z procesów naturalnych.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (występowanie co najmniej 50% następujących gatunków charakterystycznych roślin naczyniowych, w tym co najmniej 2 gatunków torfowców (dla poszczególnych podtypów): <i>Ledum palustre</i> , <i>Vaccinium uliginosum</i> , <i>Eriophorum vaginatum</i> , <i>Oxycoccus palustris</i> , <i>Andromeda polifolia</i> , <i>Lycopodium annotinum</i> , <i>Menyanthes trifoliata</i> , <i>Empetrum nigrum</i> , <i>Erica tertralis</i> , <i>Comarum palustre</i> , <i>Aulacomnium palustre</i> , <i>Sphagnum palustre</i> , <i>Sphagnum fallax</i> , <i>Sphagnum capillifolium</i> , <i>Sphagnum squarrosum</i> , <i>Sphagnum teres</i> ; drzewostan w zależności od podtypu jest tworzony przez występujące w różnych proporcjach: sosna zwyczajna, brzoza omszona, olsza czarna) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Gatunki dominujące	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadawalającej U1 (we wszystkich warstwach dominują gatunki właściwe dla siedliska, ale zachwiane są stosunki ilościowe) na 7% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie złym U2 (w jednej lub więcej warstw dominuje gatunek inny niż zwykle w naturalnym zbiorowisku roślinnym –

		trzęślica modra lub gatunki typowe dla borów świeżych) na 93% stanowisk siedliska w obszarze.
	Inwazyjne gatunki obce w runie	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 (obecny najwyżej jeden nieliczny lub sporadyczny gatunek - głównie gatunki obcych mchów brunatnych) na 50% stanowisk siedliska w obszarze. Poprawa wskaźnika z oceny złej U2 (obecny więcej niż jeden gatunek albo jeden gatunek bardzo ekspansywny) na niezadowolającą U1 (najwyżej jeden gatunek, nieliczny lub sporadyczny) na 50% stanowisk siedliska w obszarze.
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie przynajmniej złym U2 (silna ekspansja <i>Molinia caerulea</i> i/lub jeżyn <i>Rubus sp.</i>) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
	Uwodnienie	Utrzymanie wskaźnika na poziomie złym U2 (siedlisko silnie przesuszone) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
	Wiek drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny FV (udział drzew starszych niż 100 lat > 20%) w obrębie co najmniej 25% stanowisk siedliska w obszarze, z uwzględnieniem procesów naturalnych starzenia się, jak również zamierania drzew. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 (udział drzew starszych niż 100 lat < 20%, starszych niż 50 lat > 50%) na 75 % stanowisk siedliska w obszarze.
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowolającej U1 (<10%, nie odnawiające się) na ocenę właściwą FV (brak gatunków obcych geograficznie lub stanowiące <1% i nie odnawiające się) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (obecność gatunków obcych w drzewostanie na poziomie <10%, przy jednoczesnym braku ich odnowienia) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
	Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny FV (>3 szt./ha) na 7 % stanowisk siedliska w obszarze. Poprawa wskaźnika z oceny złej U2 (<1 szt./ha) na ocenę niezadowolającą U1 (1-3 szt./ha), a docelowo na ocenę właściwą FV na 93% stanowisk siedliska w obszarze.

	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika na poziomie niezadawalającym U1 (pojedyncze, naturalne odnowienie właściwego drzewostanu w lukach i prześwietleniach) całej powierzchni siedliska w obszarze.
	Występowanie mchów torfowców	Utrzymanie wskaźnika na poziomie złym U2 (pokrycie <20%) na 75% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie niezadawalającym U1 (obniżone pokrycie albo różnorodność gatunkowa) na 25% stanowisk siedliska w obszarze.
	Występowanie charakterystycznych krzewinek	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (typowe krzewinki, m.in. <i>Ledum palustre</i> , <i>Vaccinium uliginosum</i> , <i>Empetrum nigrum</i> , <i>Erica tetralix</i> , występują z naturalną obfitością) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
	Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie wskaźnika na poziomie niezadawalającym U1 (struktura zróżnicowana lecz antropogenicznie zmieniona) na 75% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (naturalna, zróżnicowana) na 25 % stanowisk siedliska w obszarze.
	Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (brak zniszczenia runa i gleby) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
	Inne zniekształcenia	Utrzymanie wskaźnika na poziomie właściwym FV (brak zniekształceń) na całej powierzchni siedliska w obszarze.

Załącznik nr 5 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 29 lipca 2024 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ⁴⁾	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
<i>Dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych</i>				
1.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Dostosowanie użytkowania wędkarskiego do wymogów ochrony siedliska poprzez uwzględnienie następujących zasad: niezarybianie, zapobieganie nadmiernemu dostarczaniu związków azotu i fosforu poprzez prowadzenie wędkowania bez zanęcania, każdorazowe zabieranie wszystkich złowionych ryb karpiowatych. Po wygaśnięciu obecnego operatu rybackiego – wyłączenie z obwodu rybackiego. Okres wdrażania: w całym okresie obowiązywania planu.	Akwen Jeziora Czarnego.	Użytkownik rybacki uprawniony do użytkowania na podstawie operatu rybackiego.
2.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Inwentaryzacja i usunięcie nielegalnych elementów przekształcenia brzegów i urządzeń wodnych (szczególnie pomostów), dojść wędkarskich, nielegalnych plaż itp. Okres wdrażania: w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.	Strefa brzegowa Jeziora Czarnego.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie (w zakresie przygotowania wniosku do PGW Wody Polskie w celu podjęcia interwencji dotyczącej kontroli legalności elementów przekształceń brzegów.)

⁴⁾ Numeracja działek ewidencyjnych oraz oddziałów i wydzieleń leśnych wg. stanu na dzień 15 stycznia 2024 r.

				PGW Wody Polskie w zakresie usunięcia nieprawidłowości.
3.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Edukacja lokalnej społeczności w zakresie wartości przyrodniczych siedliska oraz potrzeb właściwego użytkowania terenu - tablice informacyjne i edukacyjne o przedmiotach ochrony. Okres wdrażania: w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania planu.	strefa brzegowa Jeziora Czarnego w miejscach o największej presji antropogenicznej	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
4.	7120 Torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>	Usuwanie nalotów drzew i krzewów z wyniesieniem drewna poza misę torfowiska. Okres wdrażania: zadanie należy zrealizować do końca 5 roku obowiązywania planu zadań ochronnych, a następnie według potrzeb.	Płaty siedliska 7120 na terenie Nadleśnictwa Manowo, obejmujące: - wydzielenie leśne 365f (część); - wydzielenia leśne 421a (część), 365l (część); - wydzielenie leśne 421f (część); - wydzielenia leśne 363f (część); 363a (część), 362j (część), - wydzielenie leśne 363i (część); - wydzielenie leśne 359i. Płaty siedliska 7140 na terenie Nadleśnictwa Manowo/ gminy Świeszyno, obejmujące: - wydzielenia leśne 313g (część), 312k (część); - wydzielenia leśne 313g (część), 312k (część), 366a (część), 365b	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia z Nadleśnictwem Manowo.

			<p>(część), oraz część dz. nr 76/1, obr. Niedalino;</p> <ul style="list-style-type: none"> - część dz. nr 76/1, obr. Niedalino; - wydzielenie leśne 365d (część); - wydzielenie leśne 365g (część); - wydzielenie leśne 364f (część); - wydzielenie leśne 420b (część); - wydzielenie leśne 421f (część); - Wydzielenia leśne 421f (część), 475a (część); - wydzielenia leśne 363a (część), 363f (część); - wydzielenia leśne 363f (część), 363g (część); - wydzielenia leśne 362j (część), 363i (część), 418d (część), 419a (część), 473c (część), 473b (część); - wydzielenie leśne 419a (część); - wydzielenia leśne 471c (część), 417k (część), 417i (część); - wydzielenia leśne 309h (część), 361b (część); - wydzielenie leśne 414k (część); - wydzielenie leśne 369g (część). 	
5.	91D0 Bory i lasy bagienne i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Umożliwienie spontanicznego rozwoju ekosystemów poprzez pozostawienie drzewostanów w obrębie siedliska do naturalnego rozwoju jako nieużytkowanych.	<p>Płaty siedliska 91D0 na terenie Nadleśnictwa Manowo/ gminy Świeszyno, obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydzielenia leśne 313f (część), 313d (część), 313c (część), 313g 	Nadleśniczy Nadleśnictwa Manowo, właściciel lub dzierżawca działki poza zarządem Lasów Państwowych

	<p>(<i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Pinetum, Pino mugo-</i> <i>Sphagnetum, Sphagno</i> <i>girgensohnii-Piceetum</i>)</p>	<p>Okres wdrażania: w całym okresie obowiązywania planu.</p>	<p>(część), 313i, 312i (część), 312k (część); - wydzielenia leśne 366a (część),, 366b (część), 365b (część), 365f (część), 365d (część), 365a (część), 365g (część), 365c (część), 364g (część), 364f (część), 364d, 363l (część), 363m (część), oraz część dz. nr 76/1, obr. Niedalino; - wydzielenia leśne 364g (część), 365l (część), 421a (część); - wydzielenie leśne 421a (część); - wydzielenia leśne 362j (część), 363i (część); - wydzielenie leśne 418d (część); - wydzielenie leśne 309h (część); - wydzielenia leśne 308g (część), 307m (część); - wydzielenie leśne 414k (część).</p>	
	<p>91D0 Bory i lasy bagienne i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne (<i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Pinetum, Pino mugo-</i> <i>Sphagnetum, Sphagno</i> <i>girgensohnii-Piceetum</i>)</p>	<p>Odbudowa zasobów martwego drewna. Akceptacja naturalnego zamierania drzew wraz z ich pozostawianiem na gruncie do naturalnego rozpadu, z wyłączeniem martwych lub zamierających drzew stojących zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia. Okres wdrażania: w całym okresie obowiązywania planu</p>	<p>Płaty siedliska 91D0 na terenie Nadleśnictwa Manowo/ gminy Świeszyno, obejmujące: - wydzielenia leśne 313f (część), 313d (część), 313c (część), 313g (część), 313i, 312i (część), 312k (część); - wydzielenia leśne 366a (część),, 366b (część), 365b (część), 365f (część), 365d (część), 365a</p>	<p>Nadleśniczy Nadleśnictwa Manowo</p>

			(część), 365g (część), 365c (część), 364g (część), 364f (część), 364d, 363l (część), 363m (część), oraz część dz. nr 76/1, obr. Niedalino; - wydzielenia leśne 364g (część), 365l (część), 421a (część); - wydzielenie leśne 421a (część); - wydzielenia leśne 362j (część), 363i (część); - wydzielenie leśne 418d (część); - wydzielenie leśne 309h (część); - wydzielenia leśne 308g (część), 307m (część); - wydzielenie leśne 414k (część).	
<i>Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony</i>				
6.	<p>7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji</p> <p>7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska(przeważanie z roślinnością <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)</p> <p>91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-</i></p>	<p>Przygotowanie ekspertyzy dotyczącej sposobu i możliwości ustabilizowania poziomu wody na torfowiskach oraz w borach bagiennych – analiza przyczyn spadku poziomu wody na siedliskach bagiennych i pobagiennych, możliwości piętrenia wody na odpływach lub innych działań poprawiających warunki wodne w basenach wodno-torfowiskowych oraz prowadzenia monitoringu hydrologicznego.</p> <p>Okres wdrażania: wdo końca 5 roku obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	Płaty siedlisk w granicach obszaru Natura 2000.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie

	<i>Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-</i> <i>Pinetum</i> , <i>Pino mugo-</i> <i>Sphagnetum</i> , <i>Sphagno</i> <i>girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne			
<i>Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych</i>				
7.	<p>3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne</p> <p>7120 Torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji</p> <p>7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea</p> <p>9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-</i> <i>Fagetum</i>)</p> <p>9130</p>	<p>Monitoring stanu ochrony siedlisk przyrodniczych wg metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska.</p> <p>Okres wdrażania: cyklicznie co 4-6 lat w okresie realizacji PZO</p>	<p>Wszystkie płaty siedlisk w obszarze.</p>	<p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie</p>

	<p>Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>)</p> <p>9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)</p> <p>91D0 Bory i lasy bagienne i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i>, <i>Pino mugosphagnetum</i>, <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>)</p>			
8.	<p>7120 Torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji</p> <p>7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i></p>	<p>Monitoring pokrycia drzew w obrębie granicy płatów siedlisk, za pomocą fotointerpretacji zdjęć lotniczych z drona.</p> <p>Okres wdrażania: w całym okresie obowiązywania planu cyklicznie</p>	<p>Wszystkie płaty siedlisk w obszarze.</p>	<p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie</p>